

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра граматики англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
“ _____ ”
_____ (П.І.Б.)
2020 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ефективність мовленнєвої комунікації

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність : 035 філологія

Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Факультет: РГФ

2020 – 2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Ефективність мовленнєвої комунікації»

Розробник: Морозова І.Б., д.філол.н., проф., професор кафедри граматики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № 1 від 31.08.2020р.

Завідувач кафедри  Карпенко О.Ю.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від. "31" серпня 2020р.

Голова НМК


(підпис)

Телецька Т.В.
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол № ___ від. "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	за вибором студента	
Годин – 90	Спеціальність: 035 Філологія		
Залікових модулів – 2 Змістових модулів – 2	Спеціалізація: 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)		22 год.	.
		Практичні	
		Самостійна робота	
		68 год.	
		Форма підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Ефективна комунікація – це процес обміну ідеями, думками та емоціями у діалозі таким чином, що мовець змінює внутрішній світ свого співрозмовника та роблять останнього своїм прихильником. Актуальність курсу пояснюється лінгво-гносеологічною важливістю усіх проблем генерації мовлення, з одного боку, та практичною необхідністю організувати ефективне міжособистісне вербальне спілкування, з іншого. **Метою курсу** є ознайомлення студентів з результатами новітніх досліджень у лані продуктивної комунікації та надання слухачам практичних рекомендацій, як досягти їхньої комунікативної інтенції.

Завдання:

- **Методичні:** узагальнення та систематизація теоретичних знань про англійську мову та теорію комунікації;
- **Пізнавальні:** розширення нормативних відомостей про англійську як іноземну мову та традиції комунікації в англійськомовних країнах;
- **Практичні:** удосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього фахівця з іноземної мови, долання психологічних та

екстралінгвістичних (“позамовні”; країнознавчі зокрема) проблем й труднощів, пов’язаних з англомовною комунікацією.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами (англійською та німецькою/французькою/іспанською)

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку діяльність на належному рівні.

Спеціальні компетентності:

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів англійською мовою, державною та іноземними мовами.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів англійською, французькою/німецькою/іспанською та українською мовами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

• **знати:**

- основні теоретичні положення про теорію мовленнєвої комунікації;
- психолінгвістичні механізми людського спілкування;
- основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу оптимізації мовленнєвого спілкування;
- основні методики оптимізації англомовного мовленнєвого спілкування;

• **вміти:**

- на основі спостереження мовленнєвої поведінки мовця обирати найбільш ефективну модель спілкування;
- надавати правильну інтерпретацію комунікативним явищам;
- ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовленнєвими прикладами;
- працювати з науковою лінгвістичною літературою;
- використовувати теоретичні знання на практиці та під час викладання англійської мови;
- використовувати сучасні методи підвищення ефективності усного та письмового мовленнєвого спілкування.

3. Зміст навчальної дисципліни
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
Speech Efficiency: ABCs

Тема 1. Speech Efficiency Vs Speech Effectiveness. Communicative Intention and Its Types.

Тема 2. Communicative Tactics & Strategies. Communicative Techniques.

Тема 3. Body-Language and Non-verbal Means of Making Your Communication Effective.

Тема 4. 7 Cs of Communication.

Тема 5. Communicative Noise Vs Communicative Signals. Stress Management.

Тема 6. Upward and Downward Communication: Differences and Keys to Success.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Speech Efficiency: Basic Problems and Their Solutions. Outstanding Scholars in the Field of Communication Studies & Their Practical Input

Тема 7. Public Speaking: How to Make Your Speech a Success?

Тема 8. Male and Female Speech in Contrast.

Тема 9. The Secret Code of Lies: Do Not Lie to Me.

Тема 10. Speaking Effectively with Different Age Groups.

Тема 11. Allan and Barbara Pease / Bill McFarlane / Lillian Glass : A Brief Overview of Their Input into the Theory of Effective Communication.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		л	п	лб	ср		л	п	лб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Змістовий модуль 1 Speech Efficiency: ABCs										
Тема 1. Speech Efficiency Vs Speech Effectiveness. Communicative Intention and Its Types.		2			6					
Тема 2. Communicative Tactics & Strategies. Communicative Techniques.		2			6					
Тема 3. Body-Language and Non-verbal Means of Making Your Communication Effective.		2			6					
Тема 4. 7 Cs of Communication.		2			6					
Тема 5. Communicative Noise Vs Communicative Signals. Stress Management.		2			6					
Тема 6. Upward and Downward Communication: Differences and Keys to Success.		2			6					
Разом за змістовим модулем 1		12			36					
Змістовий модуль 2 Speech Efficiency: Basic Problems and Their Solutions. Outstanding Scholars in the Field of Communication Studies & Their Practical Input										
Тема 7. Public Speaking: How to		2			6					

Make Your Speech a Success?									
Тема 8. Male and Female Speech in Contrast.		2			6				
Тема 9. The Secret Code of Lies: Do Not Lie to Me.		2			6				
Тема 10. Speaking Effectively with Different Age Groups.		2			7				
Тема 11. Allan and Barbara Pease / Bill McFarlane / Lillian Glass : A Brief Overview of Their Input into the Theory of Effective Communication.		2			7				
Разом за змістовим модулем 2		10			32				
Усього годин		22			68				

5. Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься:

[1] – підготовка до лекцій, практичних занять;

[2] – написання рефератів / ессе / розробка проекту у групі (за вибором).

№ з/п	Назва теми/ Види завдання	Кількість годин
1	Тема 1. Speech Efficiency Vs Speech Effectiveness. Communicative Intention and Its Types. [1]	6
2	Тема 2. Communicative Tactics & Strategies. Communicative Techniques. [1]	6
3	Тема 3. Body-Language and Non-verbal Means of Making Your Communication Effective. [1]; [2]	6
4	Тема 4. 7 Cs of Communication. [1]; [2]	6
5	Тема 5. Communicative Noise Vs Communicative Signals. Stress Management. [1]; [2]	6
6	Тема 6. Upward and Downward Communication: Differences and Keys to Success. [1]; [2]	6

7	Тема 7. Public Speaking: How to Make Your Speech a Success? [1]; [2]	6
8	Тема 8. Male and Female Speech in Contrast. [1]; [2]	6
9	Тема 9. The Secret Code of Lies: Do Not Lie to Me. [1]; [2]	6
10	Тема 10. Speaking Effectively with Different Age Groups. [1]; [2]	7
11	Тема 11. Allan and Barbara Pease / Bill McFarlane / Lillian Glass : A Brief Overview of Their Input into the Theory of Effective Communication. [1]; [2]	7
	Разом	68

6. Методи навчання

Лекція, дискусія, обговорення результатів власних спроб аналізу комунікативних проблем, виконання самостійних творчих завдань, робота у реальних та віртуальних наукових бібліотеках, робота в мережі Інтернет, зі словниками, робота у групі, розроблення проектів.

7. Методи контролю

Оцінювання усних відповідей, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, усна відповідь під час складання заліку. Види контролю: поточний та підсумковий (тест та презентація з аналізом комунікативної проблеми та засобами її вирішення у вигляді реферату, проекту, ессе).

8. Питання для підсумкового контролю

1. What is speech efficiency? What is speech effectiveness? What is the communicative intention and what are its basic types?
2. Give the definition, types and examples of different communicative tactics & strategies. What is the communicative techniques?
3. How to use body-language to make your communication effective?
4. What are the 7 Cs of Communication?
5. What is meant by the communicative noise communicative / information signals? What is the most effective communicative behaviour in stress management?
6. How to carry out effective upward and downward communication? What are the differences between them and the keys to success?
7. Public Speaking: How to Make Your Speech a Success?
8. What are the differences in male and female speech behaviours? How to achieve success with each of them?
9. How to unmask a liar?
10. How to speak effectively with different age groups?
11. Dwell on the practical input of Allan and Barbara Pease / Bill McFarlane / Lillian Glass into the Theory of Effective Communication.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна

1. Морозова І. Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики елементарних комунікативних одиниць у світлі гештальт-теорії в сучасній англійській мові : монографія / І. Б. Морозова. – Одеса : Друкарський дім, 2009. – 384 с.
2. Морозова І. Б. Маска, я Вас знаю? (Функціональні типи вербальної мимікрії в англоязычному діалогі) / І. Б. Морозова // Одеський лінгвістичний вісник: науково-практичний журнал. – Випуск №6. – Спеціальний випуск з нагоди ювілею В.Я Мізецької – д. філол. н., проф., зав. каф. іноземних мов Національного університету «Одеська юридична академія». – Національний університет Одеська юридична академія, 2015. – С. 78-84
3. Морозова І.Б. Психолінгвістическая сутність комунікативного лідерства: гештальт-аналіз / І.Б. Морозова, Е.А. Пожарицкая // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія

- “Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов”. – 2016. – Вип. 84. – С. 17-25.
4. Морозова І.Б. Комунікативно-синтаксичні особливості дитячого мовлення в жанрі інтерв'ю / І.Б. Морозова, Т.-Є. Цапенко // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. – Одеса: «Астропринт», 2017. – № 28. – С. 14-21.
 5. Морозова І.Б. Мовленнєвий портрет комунікативного лідера (гештальт-синтаксичний аспект розгляду) / І.Б. Морозова, О.О. Пожарицька, О.О. Степаненко // Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю д.філол.н., проф. Таранця В.Г., м. Одеса, 23-24 березня 2018. – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2018. – С. 98-100.
 6. Морозова І.Б. «Наочно» значить «зрозуміло»: залучення методу наочності у викладанні граматики у початковій школі / Морозова І.Б., Новікова Н.В. // Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства. – Одеса: «Астропринт», 2018. – №29. – С. 78-84.
 7. Морозова І. Б. Покладемо квіти на могилу Елджернона: гештальт-маркери синтаксичного профайлінгу особистості / І.Б. Морозова // Актуальні питання іноземної філології: наук. журн. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018. – № 8. – С.214 -221.
 8. Морозова І.Б. Соціальний гештальт личности сквозь призму речевого етикета / І.Б. Морозова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: Зб. наук. праць. – Випуск XX. – Херсон: ХДУ, 2017. – С. 123-136.
 9. Морозова І.Б. Психолінгвістические основы создания позитивного имиджа отрицательного героя // Тэарэтычныя і прыкладныя аспекты этналагічных даследаванняў : зборнік навуковых артыкулаў / пад навук. рэд. : Н.П. Мартысюк – Мінск : БНТУ, 2019. – С. 294-298.
 10. Одеська лінгвістична школа: інтеграція підходів : Колективна монографія / за заг. ред. Ковалевської Т.Ю. – Одеса: ПолиПринт, 2016. – 362 с. – Розділ 3. Лінгвістична інтерпретація сугестивних дискурсів: Морозова І.Б. Мовленнєві сигнали як особлива техніка оптимізації міжособистісного спілкування. – С. 247 – 254.
 11. Morozova I. B. Compliments as a specific methodological approach of optimizing the process of teaching foreign languages / Morozova I. B., Abramova Ie. Yu. // Advanced trends of the modern development of philology in European countries : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2019. – Pp. 136-156 [equal to a Web of Science edition]

Додаткова

1. Белоусов А. В. Основы единой теории мышления. Язык и мышление / А. В. Белоусов. – Тула [б. и.], 2006. – Ч.1. – 864 с.

2. Біскуп І. П. Англомовний дискурс програмного забезпечення як модель мовленнєвої взаємодії людини й комп'ютера: монографія / І. П. Біскуп. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 388 с.
3. Кубрякова Е.С. Коммуникативный аспект речевой деятельности. – М., 1986.
4. Морозова И. Б. Структурно-организующая роль простого предложения в различных функциональных стилях и формах общения (на материале современного английского языка) : монография / И. Б. Морозова. – [2-е изд., доп. и расш.]. – Одесса : АО БАХВА, 1998. – 192 с.
5. Морозова И. Б. Коммуникативные типы простого предложения в свете теории информации / И. Б. Морозова // Сучасні дослідження з іноземної філології. – Ужгород : ТзОВ «Папірус-Ф», 2007. – Вип. 5. – С. 317 – 323.
6. Морозова І.Б. Мовленнєвий портрет комунікативного лідера (гештальт-синтаксичний аспект розгляду) / І.Б. Морозова, О.О. Пожарицька, О.О. Степаненко //Актуальні проблеми філологічної науки: сучасні наукові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю д.філол.н., проф. Таранця В.Г., м. Одеса, 23-24 березня 2018. – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2018. – С. 98-100.
7. Пиз А. Язык разговора / А. Пиз, А. Гарнер. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2000. – 224 с.
8. Chomsky N. Language and Mind. – N.Y., 1972.
9. Grice H. P. Logic and Conversation / H.P. Grice. – [P. Cole & J. L. Morgan] // Syntax and Semantics. – Volume 3: Speech Acts. – New York : Academic Press, 1975. – P. 41-58.
10. Harley T. A. The psychology of language / T.A. Harley. – Taylor Francis, 2001. – 528 p.
11. Leech G., Svartvik I. A Communicative Grammar of English. – М., 1983.
12. Morozova I. Literary Dialogue: Syntactic Structures and Communicative Leadership / Iryna Morozova, Olena Pozharytska // International Association of Literary Semantics: Keynes College, University of Kent. – Canterbury, United Kingdom, 13-16 August 2014. – P. 23.
13. Morozova I. Handsome Is As Handsome Speaks / I. Morozova, O. Pozharytska // IAFOR; ECAH ECCS Libeuro Euromedia. – Brighton, United Kingdom, 2015. – Pp. 41-54.
14. Morozova I. Hi!, Hallo!, or Good morning? : A Gestalt approach to politeness formulas / Iryna Morozova, Olena Pozharytska // LIAR IV : Manchester Metropolitan University, 12-14 July, 2016. – Manchester, United Kingdom, 2016. – P. 97-98.
15. Morozova Iryna Speech Roles and Games We Play / Iryna Morozova, Olena Pozharytska // Institute of English Studies, School of Advanced Study. – ISLE 5 - The 5th International Conference of the International Society for the Linguistics of English. – London, United Kingdom, 17 – 21 July, 2018. – Pp. 9-10.
16. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language / D. Crystal. Cambridge University Press; 2nd edition. – 2003. – 506 p.